

Docnr	ID	Datum	Naam	Beoordeling	Weigeringsgrond	Toelichting	Vindplaats
0001	12820006	03/06/2020 20:10:34	Fiom reactie Kind, draagmoederschap en afstamming.pdf	Deels Openbaar	5.1.2e		
0002	12820011	09/12/2021 11:11:15	Re Haakje .msg	Deels Openbaar	5.1.2e		
0003	12820003	25/08/2023 11:20:18	12. definitief gespreksverslag FIOM.pdf	Reeds Openbaar		Reeds openbaar. Zie Woo-besluit van 11 december 2023, doc. nr. 0020.	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/woobesluiten/2023/12/11/besluit-op-woo-verzoek-over-gespreksverslagen-toekomst-interlandelijke-adoptie
0004	12820014	25/08/2023 11:35:14	Reactie op brief Fiom.pdf	Deels Openbaar	5.1.2e		
0005	12820010	25/08/2023 12:43:28	MvT interdepartementale afstemming Wetsvoorstel draagmoederschap en afstemming.pdf	Niet Openbaar	5.1.2i, 5.2	Concept. Link naar het definitieve stuk: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/wetsvoorstellen/detail?cfg=wetsvoorsteldetails&qry=wetsvoorstel:36390#wetgevingsproces	
0006	12820009	04/12/2023 11:52:22	logboek oriënterende wetenschap.pdf	Deels Openbaar	5.1.2e, buiten verzoek		

Specialist bij
ongewenste zwangerschap
en afstammingsvragen

Consultatie over het conceptwetsvoorstel kind, draagmoederschap en afstamming

19 mei 2020

Fiom onderschrijft het belang van een Nederlandse regeling voor draagmoederschap en de instelling van een afstammingsregister. De verplichte voorlichting en counseling, de versterking van het recht op afstammingsinformatie en de instelling van één centraal punt waar men terecht kan voor afstammingsinformatie, zijn zaken waar wij ons geheel in kunnen vinden. We pleiten daarbij voor een voorhangprocedure voor de AMvB's waarin de werkwijze rond het afstammingsregister en de voorlichting en counseling worden uitgewerkt.

Bij draagmoederschap staat de kinderwens voorop. Als wensouders kiezen voor draagmoederschap, is het mede in het belang van het kind dat alles goed is geregeld en er gelet is op mogelijke risicofactoren. Fiom werkt vanuit de visie dat elk mens recht heeft op toegang tot informatie over zijn of haar afstamming en ontstaansgeschiedenis. Wat betreft draagmoederschap zijn we tegen elke vorm van uitbuiting, misbruik of winstbejag. Bij internationaal draagmoederschap is het risico op misstanden groot, terwijl de mogelijkheden voor toezicht er nauwelijks zijn. Dit neemt vormen aan waar we niet achter kunnen staan. Als Fiom spreken we ons daarom uit tegen het gebruik van een draagmoeder in het buitenland en daarmee tegen de vereenvoudigde regeling voor erkenning na buitenlands draagmoederschap uit dit conceptwetsvoorstel.

A. Recht op afstamming

We weten uit onze eigen praktijkervaring dat afstammingsvragen existentiële vragen zijn die levenslang van invloed kunnen zijn. Volgens het wetsvoorstel worden de wensouders als ouders op de geboorteakte vermeld, en wordt de draagmoeder op het vervolgblad van de geboorteakte vermeld als vrouw uit wie het kind is geboren. Hiermee wordt het uitgangspunt aangehouden dat het kind aan de hand van de geboorteakte in staat moet worden gesteld zijn afstamming van moederszijde te kennen (p.6). We vinden het een goede zaak dat het kind hiermee zelf de mogelijkheid heeft om informatie over de draagmoeder te achterhalen.

Als voor de conceptie gebruik is gemaakt van een gedoneerde eicel of zaadcel, wordt deze informatie opgeslagen bij de Stichting Donorgegevens kunstmatige bevruchting (Sdcb)¹.

Ook in dat geval moeten mensen kunnen achterhalen dat er aanvullende informatie te vinden is over hun ontstaansgeschiedenis, zelfs als hun ouders hen hierover niet informeren.

Dit zou kunnen door een aantekening op de geboorteakte. In de staat Victoria in Australië wordt sinds 2010 de letter A gebruikt van 'addendum' op het officiële geboortebewijs. Hierdoor weet de betrokken persoon dat er nog aanvullende informatie omtrent zijn ontstaansgeschiedenis is die

¹ <https://www.donorgegevens.nl/>

hij/zij vanaf een bepaalde leeftijd kan opvragen. Tevens willen we wijzen op een aanbeveling in de Tweede evaluatie van de Wet Donorgegevens kunstmatige bevruchting (2019, p.173)² die luidt: ‘Met het oog op een aanvullende facilitering van een kind in zijn toegang tot informatie over een mogelijke donorstatus, is onderzoek nodig naar de haalbaarheid en wenselijkheid van opnemings van de donorstatus als rechtsfeit in de geboorteakte’.

Behalve op de geboorteakte zal vermoedelijk nergens anders op schrift de naam staan van de geboortemoeder of een verwijzing zijn naar het afstammingsregister. Het is echter niet vanzelfsprekend dat elk individu in Nederland op zeker moment een afschrift van zijn geboorteakte zal opvragen. Het is helaas ook niet vanzelfsprekend dat gezagdragers het kind altijd zullen informeren over zijn of haar afstamming; wij hebben hier in onze werkpraktijk vaak mee te maken. Indien het uitgangspunt is dat de geboorteakte en de gezagdragers de enige primaire bronnen zijn van informatie over de afstamming, dan stellen wij voor om het kind op een bepaalde leeftijd ook van overheidswege te informeren. We achten het van overheidswege attenderen van personen, dat er aanvullende informatie beschikbaar is in het afstammingsregister, dan ook een noodzakelijke aanpassing.

Dit wetsvoorstel voorziet in een positief wettelijke verplichting voor gezagdragers om voorlichting en informatie te geven aan het kind over de afstamming. Met de gedachte hierachter zijn we het volkomen eens. Het nakomen ervan is echter meer een morele verplichting die weinig concreet is en moeilijk controleerbaar. Volgens ons dient het recht op afstammingsgegevens daarom (grond) wettelijk worden vastgelegd (zoals in Duitsland en Zwitserland al is gebeurd) zodat dit recht door de betreffende persoon desgewenst jegens eenieder juridisch kan worden afgedwongen. We pleiten hiermee voor het expliciet verankeren van het recht op afstammingsinformatie in een wet, die is opgesteld door de regering én is goedgekeurd door het parlement.

Met de voorgestelde regeling wordt meer dan nu tegemoetgekomen aan de beschermde belangen van het kind onder artikel 8 EVRM en de verschillende toepasselijke bepalingen van het Kinderrechtenverdrag. De eenvoudigere totstandkoming en erkenning van de juridische band tussen kind en ouders wordt daarbij gecombineerd met extra waarborgen voor het achterhalen van afstammingsinformatie en tegen kinderkoop (p. 8-9). Evenwel staat in het wetsvoorstel dat het gebruik maken van de specifieke regeling niet verplicht is. Als de regeling niet gebruikt wordt geldt het thans bestaande kader (p.20). Dit vinden we teleurstellend omdat het de regeling ondermijnt. Hiermee wordt de weg opengehouden voor eigen constructies waarbij de rechter, net zoals nu, voor een voldongen feit geplaatst wordt als het kind er al is. We zijn het daarom oneens met een dergelijk twee-sporen beleid. Als de wet er eenmaal is, dan moet dit de werkwijze zijn en dienen betrokkenen zich aan de voorwaarden in de wet te houden. Gebruikmaking van de huidige route zou ontmoedigd moeten worden.

B. Procedure

We missen in de voorgestelde regeling een toetsing van de wens- en draagouders, op basis waarvan de rechter toestemming kan verlenen voor een directe overgang van de ouderlijk macht van draagmoeder naar (wens)ouders. De rechter moet oordelen in het belang van het kind, maar dan

² <https://publicaties.zonmw.nl/tweede-evaluatie-wet-donorgegevens-kunstmatige-bevruchting/>

moet hij wel goed geïnformeerd worden. Er moet daarvoor een organisatie betrokken zijn die naar het belang van het kind kijkt. We zouden graag in iedere zaak standaard een advies van de Raad voor de Kinderbescherming aan de rechter zien. De Raad kan ook onderzoeken of er risicovolle omstandigheden zijn. Met alleen een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) kun je veel informatie missen. De voorgestelde counseling is m.n. gericht op de draag- en wensouders en de wensouders betalen dit zelf. Kortom, we vinden dat de RvdK een rol moet krijgen in de toetsing van de draag- en wensouders, zij handelt immers vanuit het belang van het kind. Dat ontbreekt nu. De Raad heeft ook onderzoeksbevoegdheid, een counselor heeft deze bevoegdheid niet.

In dit voorstel wordt alle aangeleverde informatie vóóraf door de rechter beoordeeld (Art. 214). De beschikking is vervolgens 2 jaar geldig voor ieder kind dat geboren wordt uit de draagmoeder.

Na de geboorte ontstaat het ouderschap zonder tweede rechterlijke toets (p.14).

Dingen lopen echter niet altijd zoals vooraf bedacht. Er kan in een buitenlandse kliniek onverhoopt toch gebruik zijn gemaakt van een donor. Wie ziet erop toe dat de juiste informatie in het register komt? Zonder DNA-test is niet zeker of het kind inderdaad genetisch verwant is aan de wensouder. We kunnen ons daarom een beginseltoestemming voorstellen, gevolgd door een check van alle gegevens kort voor of na de geboorte. Bij voorkeur is vóór de geboorte de uitkomst van de DNA-test bekend.

C. Voorwaarden

Fiom is van mening dat bij draagmoederschap minstens één van de wensouders ook de genetische ouder van het kind dient te zijn. Wanneer kan het belang van wensouders zwaarder wegen dan het belang van het kind, om een genetische band met één van zijn ouders te hebben? In artikel 215 van het wetsvoorstel wordt hiertoe ruimte geboden: 'tenminste één van de wensouders de genetische ouder van het kind zal zijn, of de onmogelijkheid hiervan aannemelijk is gemaakt'.

De Staatscommissie herijking ouderschap achtte het wenselijk dat als uitgangspunt wordt gehanteerd dat er zoveel mogelijk een genetische band tussen het kind en de wensouders bestaat. Het vereisen van zo'n band ziet ze als een waarborg voor het bestaan van verbondenheid tussen de wensouders en het kind en de plaatsing van het kind in een natuurlijke lijn binnen de familie van de wensouders. In beginsel zou er tenminste een genetische band met één van de wensouders aanwezig moeten zijn. Van dit vereiste kan in uitzonderlijke omstandigheden worden afgeweken, aldus de Staatscommissie (Samenvatting rapport Staatscommissie, p.26)³.

Tot 2019 gold in de Nederlandse praktijk bij IVF-draagmoederschap het principe dat het kind genetisch verwant is aan beide wensouders. De NVOG nam in 2016 het standpunt in dat het bespreekbaar is om draagmoederschap aan te bieden aan homoparen, waarbij één van de vaders genetisch verwant is aan het kind (NVOG Standpunt, p.49)⁴.

Dubbele gameetdonatie in combinatie met draagmoederschap gaat een te grote stap verder, en ook is er weinig bekend uit onderzoek hoe dit is voor het kind.

In de MvT wordt de mogelijke draagmoederschap situatie geschetst waarbij geen gebruik gemaakt wordt van medische assistentie, maar wel van een gameetdonor. De gegevens van de gameetdonor

³ <https://www.eerstekamer.nl/overig/20161207/samenvatting-kind-en-ouders-in-de/document>

⁴ <https://www.nvog.nl/wp-content/uploads/2018/02/Geassisteerde-voortplanting-met-gedoneerde-gameten-en-gedoneerde-embryo'-1.0-08-07-2016.pdf>

zouden worden opgenomen in de draagmoederovereenkomst, welke opgenomen wordt in het afstammingsregister (p. 27). In deze situatie van laag technologisch draagmoederschap is het kind echter niet genetisch verwant aan één van beide wensouders, wat reden zou moeten zijn om het ouderschap niet gerechtelijk toe te kennen. Fiom ziet graag als voorwaarde in de wet opgenomen, dat het kind minstens genetisch verwant is aan één van de wensouders.

In het wetsvoorstel wordt als toetsingskader voor de rechter gesteld dat de draagmoeder en de wensouders minimaal 18 jaar moeten zijn (p.13). In landen met de meest uitgebreide wetgeving betreffende fertiliteit en draagmoederschap worden er meer voorwaarden gesteld aan de draagmoeder. Zo is in de staat Victoria (Australië) de voorwaarde in de wet opgenomen dat de draagmoeder tenminste 25 jaar is en eerder een kind heeft gebaard. In Engeland is dit niet in de wet opgenomen maar volgt de praktijk het gelijklopende advies van de counselors: een draagmoeder moet eerder een kind hebben gebaard. De beslissing om draagmoeder te worden is complex, des te meer als de vrouw geen eerdere ervaring heeft met psychologische en lichamelijke effecten van zwangerschap, bevalling en de postnatale periode. Een risico is dat ze te maken krijgt met onverwachte emoties en beleving van de situatie. Het krijgen van een kind geldt als een 'major life event'. Een eerdere zwangerschap en bevalling zou juist bij LTDM een voorwaarde moeten zijn, omdat het kind daarbij genetisch verwant is aan de draagmoeder wat extra risico's met zich meebrengt. De regeling is techniek-onafhankelijk geformuleerd (p.11), maar er is wel degelijk verschil tussen hoog- en laagtechnologisch draagmoederschap. In de MvT staat dat 'sowieso geldt dat als de draagmoeder nog geen eigen voltooid gezin heeft, er aanleiding bestaat voor de rechter om beter te onderzoeken of de keuze voor draagmoederschap weloverwogen wordt gemaakt' (p.14). Fiom zou bij het toetsingskader voor de rechter willen toevoegen: de draagmoeder is ouder dan 24 jaar en heeft eerder een kind gekregen/een voltooid gezin.

In de MvT wordt aangehaald dat er in Nederland harde medische leeftijdsgrenzen zijn voor het ondergaan van de medische behandelingen rond draagmoederschap (p. 14). De NVOG⁴ heeft op medische gronden leeftijdsgrenzen gesteld aan de draagmoeder, met het oog op risico's en complicaties tijdens de zwangerschap. De situatie komt voor dat Nederlandse wensouders met een hun bekende Nederlandse draagmoeder voor behandeling naar het buitenland gaan, waarbij de draagmoeder niet voldoet aan de in Nederland geldende medische richtlijnen. De draagmoeder krijgt bij terugkomst in Nederland zwangerschapsbegeleiding die wordt betaald door haar zorgverzekering. De behandelaars worden hierbij voor een voldongen feit geplaatst en kunnen te maken krijgen met zwangerschapscomplicaties (Medisch Contact, 2013)⁵. Opvallend is dat de zorgverzekeraars geen rol spelen bij toestemming voor buitenlandse behandelingen. Ze vergoeden de behandelingen, ongeacht leeftijd van de draagmoeder, eventuele contra-indicaties of meerdere teruggeplaatste embryo's, met alle risico's van dien. De voorwaarden die het conceptwetsvoorstel stelt aan de draag- en wensouders zijn minder strikt dan de voorwaarden die gelden voor een medische behandeling in de Nederlandse klinieken. Dit kan het aantrekkelijk maken voor mensen om voor behandeling naar het buitenland te gaan, waar soms meer mogelijk is. Fiom is verheugd dat de NVOG onlangs het

⁵ <https://www.medischcontact.nl/nieuws/laatste-nieuws/artikel/geen-kind-creeren-met-anonieme-donoren.htm>

standpunt heeft ingenomen, om geen medewerking te verlenen aan vruchtbaarheidsbehandelingen in het buitenland, waarbij gebruik wordt gemaakt van anonieme donoren (NVOG Standpunt, 2020)⁶.

D. Register afstammingsinformatie

Fiom meent dat DNA-onderzoek onderdeel dient te zijn van de procedure van erkenning. We zien dit principiële punt graag opgenomen worden in de wet zelf. DNA-onderzoek kan bij voorkeur prenataal plaatsvinden. De uitkomst van DNA-onderzoek wordt aangeleverd aan het afstammingsregister. Het is daarbij belangrijk dat de afstammingsgegevens bij binnenkomst in het register gecontroleerd worden op volledigheid. Bij de tweede evaluatie van de WDKB² bleek dat onbekend is hoeveel gegevens over gameetdonoren in het registratiesysteem missen, omdat de SDKB de binnenkomende gegevens niet controleert. De papieren registratie in het systeem van SDKB blijkt geen absolute garantie te bieden dat de gegevens juist zijn vastgelegd. In de afgelopen jaren toonde DNA-onderzoek driemaal aan dat de match tussen een donor en donorkind niet correct was.

De onderzoekers concluderen dat bij het gebruik van donoren van buitenlandse banken de traceerbaarheid niet altijd gegarandeerd is. Zij bevelen aan om een systeem op te zetten waarbij deze controle eerder kan worden uitgevoerd (Tweede evaluatie WDKB, p.161).

Kinderen die zijn geboren met hulp van een draagmoeder hebben aantoonbaar meer risico dat hun afstammingsinformatie niet klopt. Een draagmoeder kan zwanger zijn geworden van een ander dan de wensvader. Buitenlandse klinieken hebben een commercieel belang, en maken soms zelf de keuze voor gebruik van donorgameten. Als de overheid draagmoederschap faciliteert met een regeling, heeft ze ook een verantwoordelijkheid en taak om de kinderen te beschermen. En om te zorgen dat de juiste informatie in het afstammingsregister terecht komt.

Er wordt een afstammingsregister opgezet voor kinderen die zijn geboren uit draagmoederschap (p.18). Dit naast de registers die er al zijn na gebruik van donorgameten (SDKB) en na adoptie. Welke gegevens worden aangetekend, wie om aantekening kan verzoeken, de wijze van aantekening, de toegang tot de gegevens, bewaring, verstrekking en verwijdering van aangetekende gegevens zal nader worden uitgewerkt in een algemene maatregel van bestuur (AMvB)(p.21).

De voordracht voor deze AMvB wordt pas gedaan vier weken nadat het wetsontwerp aan beide Kamers is voorgelegd. De hele procedure in de Tweede en Eerste Kamer - nodig voor een 'gewone' wet - wordt bij de AMvB in principe overgeslagen. Omdat in de AMvB belangrijke zaken rond het afstammingsregister concreet uitgewerkt worden, pleiten we voor een voorhangprocedure, waarbij burgers en organisaties nog kunnen reageren op het concept-AMvB, waarna bijstellingen mogelijk zijn, voordat het ter controle voorgelegd wordt aan de Kamers. De vraag welke (on)kosten van de draagmoeder voor vergoeding in aanmerking komen, wordt eveneens nader ingevuld in een AMvB. Gelet op het principiële karakter van de vergoeding is hier al voorzien in een voorhangprocedure, waardoor beide Kamers betrokken zijn bij de vaststelling van deze vergoeding (p.27). Wij stellen voor om de voorhangprocedure toe te passen op beide AMvB's.

Beoogd wordt om aan kinderen en volwassenen met afstammingsvragen een centrale toegang tot al deze gegevens te bieden. De vormgeving van deze centrale toegang wordt parallel aan de

⁶ <https://www.nvog.nl/wp-content/uploads/2020/02/NVOG-standpunt-Niet-meewerken-aan- vruchtbaarheidsbehandelingen-waarbij-gebruikgemaakt-wordt-van-eicellen-sperma-of-embryos-van-anonieme-donoren-20-2-2020.pdf>

totstandkoming van de wet ter hand genomen (p.19). Als een kind geboren wordt uit een draagmoeder, en bij de conceptie gebruik is gemaakt van een gedoneerde ei- of zaadcel, dan dienen afstammingsgegevens van dit kind in principe worden opgeslagen in zowel het draagmoederregister als bij de SDKB. Hoe de afstemming tussen de registers in de praktijk vorm krijgt is een aandachtspunt voor de verdere uitwerking. De wet kan pas in werking treden als het afstammingsregister draagmoederschap operationeel is.

E. Buitenlands draagmoederschap

Deze wet wil wensouders zekerheid bieden van een keuze voor verantwoord draagmoederschap in eigen land. De regeling stimuleert wensouders om gebruik te maken van een met waarborgen omkleed draagmoederschap in Nederland (p.10). De bedoeling is dat draagmoederschap binnen Nederland beter toegankelijk wordt om zo internationaal draagmoederschap te voorkomen. Omdat de verwachting is dat er vraag blijft naar buitenlands draagmoederschap, wordt de erkenning van ouderschap na buitenlands draagmoederschap in dit wetsvoorstel echter vereenvoudigd, als die overeenkomt met de belangrijkste uitgangspunten van de Nederlandse regeling.

In het wetsvoorstel wordt gesteld dat commercieel draagmoederschap verboden is en kinderhandel strafbaar. Hoe wordt handhaving hiervan gewaarborgd bij gebruik van een buitenlandse draagmoeder? Daarbij wordt tot onze verbazing in dit wetsvoorstel gesteld dat bij de erkenning van in het buitenland ontstaan ouderschap, de betalingen die zijn gedaan in beginsel geen rol spelen. Daarbij wordt een belangrijk uitgangspunt in de Nederlandse regeling losgelaten: geen commercieel draagmoederschap, een kind is geen product. Het is in strijd met de menselijke waardigheid van het kind om behandeld te worden als handelswaar. In de wereld van het internationale draagmoederschap is sprake van commerciële belangen en bemiddelaars, en zijn er grote verschillen tussen landen wat betreft het juridisch kader en de mate waarin toezicht wordt gehouden. In dit verband wijzen we op het RSJ Rapport 'Bezinning op Interlandelijke Adoptie' (2016)⁷. Hierin komt naar voren dat het ministerie van Justitie en Veiligheid en daarmee ook de CA lang niet alle instrumenten en mogelijkheden hebben om de voorwaarden voor de rechten van het kind, zoals o.a. opgenomen in het Haagse Adoptieverdrag en het Internationale Verdrag inzake de Rechten van het Kind, te controleren en te handhaven. Kortom, al zijn in Nederland beleidsmatig de zaken goed op orde, dan nog is het moeilijk te controleren of de uit het buitenland afkomstige informatie klopt. Ook rond draagmoederschap is in het buitenland een markt van vraag en aanbod ontstaan. In sommige landen wordt standaard gebruik gemaakt van anonieme zaad- en/of eiceldonoren. De kans bestaat dat het kind nooit kan achterhalen wie de biologische ouders zijn (p.7). In verschillende landen is de positie van de draagmoeder volstrekt onvoldoende beschermd, is het onderscheid tussen draagmoederschap en kinderkoop niet scherp te maken en ligt zelfs kinderhandel op de loer. Evenmin is gewaarborgd dat de eigen ontstaansgeschiedenis voor het kind is te achterhalen. Minimale waarborgen voor de positie van draagmoeder en kind zijn door de Nederlandse rechter vervolgens niet te controleren (Samenvatting Rapport Staatscommissie, p. 24)³. Het NOS-bericht van 15 mei 2020⁸ over de honderden draagmoederbaby's in de Oekraïne, die vanwege de coronacrisis niet kunnen worden opgehaald door hun ouders, legt de grootschaligheid van buitenlands draagmoederschap bloot.

⁷ <https://www.rsj.nl/documenten/rapporten/2016/10/14/advies-bezinning-op-interlandelijke-adoptie>

⁸ <https://nos.nl/artikel/2334024-een-zaal-vol-oekraiense-draagmoederbaby-s-wacht-op-ouders.html>

De Staatscommissie en het EHRM adviseren om toch te voorzien in een regeling voor de erkenning van de juridische positie van kinderen die uit een buitenlandse draagmoeder zijn geboren. Dit betekent naar onze mening niet dat de procedure vereenvoudigd moet worden.

Als wensouders wegens bewandelen die niet voldoen aan de voorwaarden in de wet kunnen zij, volgens het wetsvoorstel, toch het ouderschap krijgen omdat 'het tegengaan van kinderkoop primair zou vragen om een strafrechtelijke reactie en niet om een afstammingsrechtelijke reactie' (p.11). Fiom meent dat wensouders hiermee een vrijbrief krijgen en vindt dat de rechter hier aanvullende beschermingsmaatregelen zou moeten kunnen opleggen. Als, ondanks het overtreden van de regelgeving het kind toch met de wensouders mee naar huis mag, schept dit een precedent. Draagmoederschap in het buitenland neemt vormen aan waar Fiom niet achter staat en die we zeker niet willen stimuleren met een eenvoudige regeling. In alle gevallen achten we een rechterlijke toetsing van in het buitenland ontstaan draagmoederschap noodzakelijk. Waarbij excessen worden bestreden met behulp van het strafrecht of met andere maatregelen.

F. Voorlichting en counseling

Vóórdat de draagmoeder en de wensouders een verzoek bij de rechter kunnen indienen voor toestemming voor het draagmoederschapstraject, dienen zij voorlichting en counseling te krijgen. De algemene voorlichting voorziet op informatie over het traject, de voorwaarden en risico's (p.12). Volgens het wetsvoorstel dient medische en psychologische counseling plaats te vinden door BIG-geregistreerde psychologen op grond van de geldende beroepsstandaarden. Wij menen dat de counseling ook gedaan kan worden door gespecialiseerd maatschappelijk werkers die werken a.d.h.v. specifieke kwaliteitsrichtlijnen. Bij counseling is tevens aandacht nodig voor de mogelijkheid tot nazorg. Bijzondere aandacht is nodig voor de counseling aan de (aspirant) draagmoeder. In de MvT wordt haar recht op bescherming tegen uitbuiting en andere vormen van dwang vermeld (p.9). In de praktijk zullen de kosten voor counseling van de draagmoeder worden betaald door de wensouders. Wij vinden dat (aspirant)draagmoeders laagdrempelige toegang dienen te hebben tot voorlichting en counseling, onafhankelijk van de wensouders. Internationaal⁹ leeft de aandacht voor vrouwenrechten bij draagmoederschap, ter bescherming van draagmoeders die zich sociaalpsychologisch/economisch in een kwetsbare positie bevinden. De kosten voor counseling kunnen voor de draagmoeder een drempel vormen om zich vooraf, tijdens of na de zwangerschap zelfstandig en onafhankelijk van de wensouders te informeren of een beroep te doen op hulp. Fiom pleit voor de mogelijkheid van zelfstandige toegang tot kosteloze voorlichting en counseling van (aspirant) draagmoeders, ook wat betreft eventueel gewenste nazorg.

Commerciële bemiddeling bij draagmoederschap blijft verboden in Nederland. Wel worden met dit wetsvoorstel de mogelijkheden verruimd voor wensouders en draagmoeders om elkaar te vinden; zij mogen hun wens straks openbaar maken. De minister voor Rechtsbescherming kan ontheffing verlenen aan aangewezen rechtspersonen voor niet-commerciële bemiddeling (p.17). Het voorstel is dat aspirant draag- en wensouders in de toekomst bij één of enkele zogenaamde draagmoederschapsbanken terecht kunnen. Bij een draagmoederbank vindt voorlichting plaats, kunnen draag- en wensouders met elkaar in contact gebracht worden en krijgen zij counseling. Dit

⁹ <https://www.iss-ssi.org/index.php/en/what-we-do-en/surrogacy>

resulteert in een draagmoederschapsovereenkomst die toegevoegd wordt aan het verzoek aan de rechtbank.

Fiom is voorstander van een goede voorlichting voor wens- en draagouders, waarbij we menen dat screening bij voorkeur gescheiden wordt van voorlichting en counseling. De draagmoederbank wordt door de minister voor Rechtsbescherming officieel aangewezen als bemiddelaar. Dit schept verwachtingen ten aanzien van veiligheid, kwaliteit en betrouwbaarheid van de ingeschrevenen. We vragen ons af in welke mate er screening plaatsvindt, voordat draag- en wensouders opgenomen worden in het bestand. In de MvT wordt bij Art. IV, Wetboek van Strafrecht, aangegeven dat de draagmoederbank zich tevens richt op screening (p.40). Als mensen in de toekomst zelf een oproep mogen doen, is een 'draagmoederbank' o.i. niet per se nodig, draag- en wensouders vinden elkaar dan wel. Bemiddelaars zouden dan ook een platform kunnen bieden aan wens- en draagouders om elkaar te kunnen vinden, zoals de Staatscommissie voorstelde. Als het klikt en men wil met elkaar verder in het draagmoedertraject, dan is goede begeleiding vervolgens belangrijk. De voorlichting kan onafhankelijk georganiseerd worden, los van de bemiddelaars en counseling, zoals ook bij adoptie gebeurt. Ook voor de AMvB waarin de eisen aan voorlichting en counseling worden uitgewerkt, verzoeken wij om een voorhangprocedure.

G. Onderzoek

Er zijn geen betrouwbare gegevens over het aantal keren dat draagmoederschap jaarlijks in Nederland voorkomt, al dan niet met een draagmoeder in het buitenland. Dit komt o.a. omdat er op dit moment niet één standaard route naar ouderschap door draagmoederschap is. (p.5) Wij pleiten voor onderzoek naar het aantal keren dat draagmoederschap nu al voorkomt, en in welke vorm (laag/hog technologisch, al dan niet met een gameetdonor, binnen- of buitenland). Zodat we zicht krijgen op het aantal kinderen dat nu al langs deze weg geboren wordt. Als 5 jaar na de inwerkingtreding van de wet deze voor het eerst geëvalueerd wordt (p.20), kunnen de uitkomsten vergeleken worden met deze nulmeting. O.a. of de wet ertoe leidt dat wensouders eerder gebruik maken van met waarborgen omkleed draagmoederschap in Nederland, dan van buitenlands draagmoederschap (p.10). We denken dat de instelling van een centraal registratiepunt draagmoederschap in Nederland van meerwaarde kan zijn, om zicht te krijgen op het aantal keren dat Nederlandse ouders gebruik maken van de hulp van een draagmoeder. Dit al dan niet met een meldplicht voor professionals. Daarnaast zijn follow-upstudies naar de sociaalpsychologische ontwikkeling van kinderen die geboren zijn uit een draagmoeder wenselijk. De resultaten kunnen bijdragen aan betere counseling van toekomstige wensouders en verbetering van professionele richtlijnen en zorgvuldigheidsvoorwaarden.

H. Overige opmerkingen

In het conceptwetsvoorstel wordt in het kader van het recht van de draagmoeder op zelfbeschikking en reproductieve autonomie en haar recht op bescherming tegen uitbuiting en andere vormen van dwang rond draagmoederschap genoemd: '...het gegeven dat het haar blijft vrijstaan om te kiezen voor beëindiging van de zwangerschap'. (p. 9). Een passender formulering is: ...het gegeven dat het haar blijft vrijstaan om te kiezen voor het uitdragen van de zwangerschap dan wel voor de beëindiging ervan.

In het wetsontwerp wordt een nieuwe definitie voor biologische verwantschap/ biologische afstamming gehanteerd. In de regel wijst deze term op afstamming van eenzelfde (genetische) voorouder. In het wetsontwerp wordt gesteld dat, omdat de draagmoeder het kind baart, er sprake is van biologische verwantschap, ook als zij niet genetisch verwant is aan het kind. 'Biologische afstamming omvat zowel genetische afstamming als de relatie tussen kind en draagmoeder waarbij er geen genetische band tussen hen bestaat' (p. 1,3). Dit kan in het dagelijks taalgebruik tot misverstanden leiden.

In de MvT wordt gesteld dat de beschikking van de rechter 2 jaar geldig is (p. 30). In het concept-wetsvoorstel staat echter een periode van 3 jaar genoemd (p. 6).

Op p.25, K (Binnenlandse regeling) staat: 'Voor afwijzing op grond van het belang van het kind is de overtuiging vereist dat het draagmoederschap niet in het belang van het kind is. De rechtbank moet daarnaast positief vaststellen dat alle betrokkenen hun vrije instemming verlenen'. Draagmoederschap kan nooit in het primaire belang van het kind zijn. Het is in het belang van wensouders en wanneer zij voor draagmoederschap kiezen, is het in het belang van het kind dat alles goed is geregeld en er gelet is op mogelijke risicofactoren. De rechtbank moet daarnaast vaststellen dat alle betrokken wens- en draagouder(s) hun vrije instemming verlenen. We stellen een aangepaste formulering voor.

Op p.37 wordt 'de Nederlandse internationale openbare orde' genoemd. De context van dit stuk is weliswaar internationaal, maar hier hoort te staan: 'de Nederlandse openbare orde'.

Deze regeling wil draagmoederschap niet bevorderen of ontmoedigen, maar betrokkenen beter beschermen (p.10). Er wordt echter een strafuitsluitingsgrond gecreëerd voor 'bevordering en bemiddeling' bij draagmoederschap door aangewezen rechtspersonen (p. 40). Wij menen dat 'bevordering' hier niet aan de orde is.

5.1.2e	
5.1.2e	Specialist Casemanagement ISS
5.1.2e	Senior Specialist Beleid

To: [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e - BD/DGSB/DJFC/F [redacted] 5.1.2e @minjenv.nl
Cc: [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e @fiom.nl; [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e @fiom.nl; [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e
BD/DGSB/DJFC/F [redacted] 5.1.2e @minjenv.nl
From: [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e
Sent: Thur 12/9/2021 11:11:15 AM
Subject: Re: Haakje
Received: Thur 12/9/2021 11:12:00 AM

Dag [redacted] 5.1.2e

Bedankt voor je uitgebreide en zorgvuldige reactie. Ik laat de informatie nu even bezinken. Het helpt ons in ieder geval in het verder nadenken over onze rol. Goed om elkaar hier begin volgend jaar weer over te spreken. Als er weer of nog iets blijft haken, melden we ons eerder.

Met vriendelijke groet,

[redacted] 5.1.2e

Op de hoogte blijven? [Meld je aan voor onze nieuwsbrief](#)

Volg ons op [Facebook](#), [Twitter](#) en [LinkedIn](#)

Kruisstraat 15211 DT 's-Hertogenbosch | T: 088- [redacted] 5.1.2e | [www.fiom.nl](#)
[Bedrijfsinformatie en voorwaarden](#)

Van: [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e - BD/DGSB/DJFC/F <[redacted] 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: donderdag 9 december 2021 11:17

Aan: [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @fiom.nl>

CC: [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @fiom.nl>; [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @fiom.nl>; [redacted] 5.1.2e BD/DGSB/DJFC/F <[redacted] 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Haakje

Beste [redacted] 5.1.2e,

Bedankt voor je bericht in vervolg op ons prettige gesprek. Voor wat betreft de buitenlandse route willen we graag nog het volgende laten weten. We voorzien in het wetsvoorstel alleen in een erkenningsregeling voor gevallen waarin het draagmoederschapstraject zorgvuldig is geweest, eigenlijk als is voldaan aan vergelijkbare eisen die ook aan 'nationale' draagmoederschapstrajecten worden gesteld. In die zin is de term 'vereenvoudigde erkenning' misleidend (die passen we ook aan).

Voor erkenning moet/moeten:

- de gegevens over de afstamming van het kind beschikbaar zijn;
- het kind genetisch verwant zijn aan (een van) de wensouders (aan te tonen met betrouwbaar DNA-bewijs onderzoek);
- aan de vastgestelde afstamming een rechterlijke beslissing ten grondslag liggen;
- de draagmoeder de gelegenheid hebben gehad om het ouderschap van de wensouders te betwisten (als dat ouderschap bij geboorte is ontstaan);
- de wensouders voorlichting hebben gevolgd (nieuw, moet de minister formeel nog mee instemmen).

Verder voorziet het wetsvoorstel in een erkenningsregeling als het ouderschap na draagmoederschap is ontstaan waarbij alle betrokkenen in het buitenland woonachtig waren en het ouderschap aldaar is erkend.

In de gevallen waarin niet aan bovengenoemde voorwaarden is voldaan, verandert er niets; de erkenningsregeling is daarop niet van toepassing en de juridische weg die nu moet worden gevolgd blijft daarvoor gelden.

We kunnen niet voorkomen dat wensouders in het buitenland een draagmoederschapstraject aangaan. Dat zullen mensen blijven doen als zij in Nederland geen draagmoeder kunnen vinden. Op basis van de jurisprudentie van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens moeten staten in die gevallen waarin het kind genetisch verwant is de band tussen het kind en de wensouders 'formaliseren'. Kortom je wordt dan voor een voldongen feit gesteld. Dat is onbevredigend maar gedacht vanuit het belang van het kind wel begrijpelijk (je kunt het kind niet aan de grens niet weigeren).

In de gevallen waarin het een zorgvuldig traject is geweest, is het niet in het belang van in elk geval het kind maar ook de andere betrokkenen dat de juridische onzekerheid langer dan nodig voortduurt. Bovendien willen we hiernee wensouders stimuleren om als zij niet voor een binnenlands traject (kunnen) kiezen in elk geval voor een zorgvuldig traject in het buitenland te kiezen. Hoewel we buitenlandse trajecten niet kunnen tegenhouden, vinden we wel dat wensouders op de risico's en hun verantwoordelijkheid moeten worden gewezen. Dat is beter dan helemaal niets doen. Kortom niet zozeer faciliteren, maar het volgen van 'goede' trajecten stimuleren, ouders op hun verantwoordelijkheid wijzen (en de mogelijke gevolgen m.n. ook voor hun kind als zij die niet nemen) en in gevallen waarin het traject zorgvuldig is geweest geen onnodige drempels opwerpen.

We zijn het graag met jullie eens dat ouders al in een eerder stadium dan het stadium waarin zij voorlichting volgen hierin moeten worden meegenomen. We zullen zeker kijken hoe we dat het beste kunnen doen. Ik denk dat dit in elk geval in brochures, website (van een centraal informatiepunt?) e.d. wordt meegenomen.

Hopelijk geeft dit jullie een beeld van de afwegingen en de keuzes die zijn gemaakt. Laat het vooral weten als dit nog vragen oproept of als jullie nog iets meer willen weten.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directoraat-Generaal Straffen en Beschermen
Directie Jeugd, Familie en Aanpak Criminaliteitsfenomen
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag | 26e etage Noord
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

M 5.1.2e
www.rijksoverheid.nl/jenv

5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e @fiom.nl>

Verzonden: woensdag 8 december 2021 11:14

Aan: 5.1.2e 5.1.2e BD/DGSB/DJFC/F <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e BD/DGSB/DJFC/F
<5.1.2e @minjenv.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @fiom.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @fiom.nl>

Onderwerp: Haakje

Dag 5.1.2e en 5.1.2e

Na afloop van ons gesprek over jullie vraag m.b.t. tot de rol van Fiom, blijft bij ons haken de vereenvoudiging van de buitenlandse route die in de wet wordt opgenomen. Jullie hebben de toevoeging in deze wet toegelicht. Als ik het goed begrijp is het geen optie dat er geen aandacht aan de buitenlandse route wordt besteed. Je wil graag deze route ontraden, maar omdat mensen toch gaan, wil je het reguleren.

Als ik dat vertaal naar de invulling van de voorlichting is dat voor mij heel tegenstrijdig. Ik wil graag checken waar mijn redenering afwijkt van die van jullie. Dan kunnen we vandaaruit weer verder denken.

- Door de nieuwe wetgeving komt er een eenvoudigere buitenlandse route, dan dat nu het geval is.
- Voor deze route moet je een verplichte voorlichting moet volgen (waarvoor je waarschijnlijk moet betalen)
- tijdens de voorlichting hoor je vooral over risico's en belemmeringen om voor deze route te kiezen. Het wordt je zelfs sterk ontraden om er in een aantal landen aan te beginnen. De nadruk zal liggen op een de binnenlandse mogelijkheden.

Als het doel van de wet is om zaken in Nederland goed te regelen, zodat mensen niet naar het buitenland gaan, waarom dan wel aandacht besteden aan de buitenlandse route?

Terwijl ouders ook zónder zo'n regeling al een kind kunnen krijgen via een buitenlandse draagmoeder. Door buitenlands draagmoederschap te faciliteren geef je als overheid het signaal af dat dat ook best ok is

Het zou naar mijn idee logischer (en consequenter) zijn om de wet dan ook alleen op Nederland te richten. Daarmee ben je ook consequenter in het afgeven van het signaal dat buitenlands draagmoederschap niet wenselijk is.

Als ik het me goed herinner, gaven jullie aan dat je door regulering juist aspirant ouders wil bereiken met informatie. Een voorlichtingscampagne over de risico's van de buitenlandroute, op het moment dat de wettelijke regeling voor Nederlands draagmoederschap van kracht wordt, zou daarvoor net zo goed een manier kunnen zijn. Wanneer mensen deze informatie ontvangen tijdens de verplichte voorlichting, zijn we waarschijnlijk te laat. Het vraagt van de betrokken mensen om de bijeenkomst uit te zitten, daarna kunnen ze het verplichte 'vinkje' op groen zetten en weer door gaan met het traject.

We praten er in het nieuwe jaar graag samen over door. Mocht het voor jullie proces handig zijn om eerder contact te hebben, dan kan dat uiteraard!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Specialist bij
ongewenste zwangerschap
en afstammingsvragen

Op de hoogte blijven? [Meld je aan voor onze nieuwsbrief](#)

Volg ons op [Facebook](#), [Twitter](#) en [LinkedIn](#)

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Pagina's zijn geweigerd

1 - 2

Reeds openbaar

Van: [5.1.2e]
Verzonden: vr, 13 mei 2022 10:32:02 +0000
Aan: [5.1.2e] BD/DGSB/DJFC/F
Cc: [5.1.2e] @rvdk.nl; [5.1.2e] [5.1.2e] BD/DGSB/DARC/JIZ; [5.1.2e]
BD/DGSB/DARC/JIZ; [5.1.2e] [5.1.2e] BD/DGSB/DJFC/F
Onderwerp: Re: Reactie op brief Fiom

Dag [5.1.2e]

Bedankt nog voor je snelle reactie! Je geeft aan dat je in onze brief niet genoeg concrete handvatten voor de minister terug ziet, om de TK tijdens het adoptiedebat op 16 juni te informeren over de wijze waarop adoptieprocedures weer kunnen worden opgestart.

Naar mijn idee kan de minister echter heel duidelijk zijn: er wordt toegewerkt naar 1 bemiddelingsorganisatie en op basis van de landenanalyse komt er een selectie aan de hand van toetsbare criteria. Zodra dit gereed is, kan de voorlichting en de screening hierop worden aangepast en worden opgestart. Het streven is om in het najaar/eind 2022 de eerste bijeenkomsten weer te kunnen aanbieden.

Achterliggende gedachte hierbij:

Commissie Joustra heeft geadviseerd om de procedure van interlandelijke adoptie op te schorten. In die tijd kon worden verkend of er een nieuw stelsel moest komen of dat Nederland moest stoppen met interlandelijke adoptie.

De minister heeft voor de eerste optie gekozen: zolang landen nog een beroep op NL doen om voor hun kinderen te zorgen, zal interlandelijke adoptie voor aspirant adoptieouders mogelijk blijven. Daarnaast gaat NL een bijdrage leveren aan het vergroten van de kansen voor kinderen in de zendende landen, zodat op termijn interlandelijke adoptie niet meer nodig is. Het stelsel zal worden aangepast. Wanneer we dat niet eerst doen, gaan we op oude voet verder en wordt er niet al het mogelijke gedaan om de kans op misstanden te verkleinen. Daarom is het een logische volgorde om eerst het stelsel aan te passen en dan pas mensen de mogelijkheid te bieden hiervan gebruik te maken.

Daar komt bij dat we naar mijn mening aspirant adoptieouders moeten beschermen. Zeker de groep die 'alles' zal doen om een gezin te kunnen vormen. Ik vind het t.o.v. hen niet eerlijk hen voor te bereiden op iets wat nog onduidelijk is en op een proces dat op zo'n manier kan veranderen, dat ze geen redelijke kans maken om een kind via interlandelijke adoptie in hun gezin op te nemen.

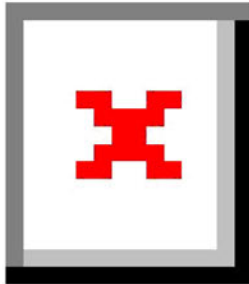
Voor het aantal te plannen bijeenkomsten moeten we een inschatting maken van het aantal te verwachte kinderen dat de komende jaren naar NL zal komen. Deze inschatting is van belang om ouders te kunnen informeren over hoe lang het traject kan duren en aan welke voorwaarden zij moeten voldoen om in aanmerking te kunnen komen (een aantal voorwaarden is landen-specifiek). Of stel dat er wordt verwacht dat er heel veel kinderen naar Nederland zullen komen (omdat NL zo'n zorgvuldige procedure heeft, bijvoorbeeld), dan moet het aantal voorlichtingsbijeenkomsten worden geïntensiveerd om zoveel mogelijk kinderen voor wie geen andere oplossing is, een gezin te kunnen bieden. Deze informatie is van belang om op tijd voldoende geschikt personeel op te leiden (los van waar de wettelijke taak wordt ingebed).

Kortom: het lijkt me voor de minister goed uitlegbaar. Zorgvuldigheid gaat hier boven snelheid.

Mogelijk begrijp ik het toch niet goed of zie ik iets over het hoofd. Fijn om daar woensdag 18-5 over door te praten. Eerder bellen kan ook.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Op de hoogte blijven? [Meld je aan voor onze nieuwsbrief](#)
Volg ons op [Facebook](#), [Twitter](#) en [LinkedIn](#)

Kruisstraat 1 5211 DT 's-Hertogenbosch | T: 088- 5.1.2e | www.fiom.nl
[Bedrijfsinformatie en voorwaarden](#)

From: 5.1.2e BD/DGSB/DJFC/F <5.1.2e@minjenv.nl>

Sent: Wednesday, 11 May 2022 19:00

To: 5.1.2e@fiom.nl

Cc: 5.1.2e <5.1.2e@rvdk.nl>; 5.1.2e | 5.1.2e <5.1.2e@fiom.nl>; 5.1.2e

(Adoptievoorzieningen) <5.1.2e@adoptie.nl>; 5.1.2e | 5.1.2e BD/DGSB/DARC <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e | 5.1.2e

5.1.2e BD/DGSB/DJFC/F <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e | 5.1.2e | 5.1.2e BD/DGSB/DARC/JIZ

<5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e@rvdk.nl <5.1.2e@rvdk.nl>

Subject: Reactie op brief Fiom

Dag 5.1.2e

Dank voor jouw reactie op de vraag wat er nodig is voor de taak van Fiom inzake voorlichting weer te hervatten, rekening houdend met de TK-brief over de toekomst van interlandelijke adoptie. Deze reactie biedt helaas nog weinig concrete handvatten voor de minister om de TK tijdens het adoptiedebat op 16 juni te informeren over de wijze waarop adoptieprocedures weer kunnen worden opgestart. Het lijkt mij daarom handig om op korte termijn met Fiom en de RvdK – voorafgaand aan het overleg van 25 mei - gezamenlijk door te praten over verdere concretiseringsmogelijkheden.

Vooruitlopend hierop alvast wat eerste reacties:

- De brief bevat een aantal voorwaarden om te kunnen starten per onderdeel. Op enkele hiervan ga ik hieronder kort in :
 - A. Administratie: aangezien tot nu toe ook is gewerkt met het registratiesysteem 'Adjust', kan ik me voorstellen dat dit tijdens het transformatietraject gebruikt blijft worden, omdat de opstart van de nieuwe adoptieprocedures te lang duurt. Dit punt roept overigens wel de vraag op wat nodig is (techniek en doorlooptijd) om met een nieuw registratiesysteem te kunnen werken.
 - B. Duidelijkheid tbv de voorlichtingsbijeenkomst mbt de het aantal te adopteren kinderen (irt het in te plannen aantal informatiebijeenkomsten):
 - het aantal te adopteren kinderen kan dit op dit moment door niemand worden geconcretiseerd, mede door de afgelopen Covid jaren en de opschorting. Mijn voorstel zou zijn om bij de opstart van 'informatiebijeenkomsten nieuwe stijl' uit te gaan van het aantal AAO's die zich op dit moment bij Fiom hebben aangemeld, plus het aantal AAO's dat ook al de voorlichtingsbijeenkomsten hebben doorlopen. En ongetwijfeld zullen er AAO's zijn die zich om wat voor reden dan ook terugtrekken.
 - Mbt de te selecteren landen: zoals bekend willen we hier in september duidelijkheid geven.
 - Mbt de invulling van de nieuwe wijze van screening: in de gezamenlijke sessies om de uitvoeringsopgaven te inventariseren (14 en 19 april) is geconstateerd dat voorlichting en screening 'nieuwe stijl' zowel inhoudelijk als procesmatig veel afhankelijkheden en samenhang vertonen. Om die reden is afgesproken dat Fiom en de RvdK deze voorstellen in gezamenlijkheid uitwerken. Ik zie dit helaas nog onvoldoende terug in de beide voorstellen.
 - Mbt de kosten van de voorlichting voor de AAO's: ik zou hierbij vooralsnog uit gaan van het huidige kostenniveau (incl inflatie), de kosten van voorlichting vallen immers buiten de financiële prikkels zoals bedoeld door de Cie Joustra.
- De brief bevat veel informatie over de oude procedure (handig!), de werkzaamheden die de nieuwe adoptieprocedure met zich mee brengt voor FIOM en een voorstel voor nazorg, waarvoor veel dank. Mbt de inbedding van voorlichting in het nieuwe stelsel onderschrijven wij het voorstel om te herzien welke organisatie hiervoor verantwoordelijk moet worden gesteld.

Wij laten op korte termijn een overleg inplannen 5.1.2e

Fijne avond!

Hgr, 5.1.2e

Van: 5.1.2e @fiom.nl>

Verzonden: woensdag 11 mei 2022 11:31

Aan: 5.1.2e <5.1.2e> BD/DGSB/DJFC/F <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minjenv.nl>;

5.1.2e <5.1.2e> 5.1.2e <5.1.2e> BD/DGSB/DJFC/F <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e <5.1.2e> 5.1.2e <5.1.2e> BD/DGSB/DARC/JIZ

<5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e @rvdk.nl

CC: 5.1.2e <5.1.2e @rvdk.nl>; 5.1.2e <5.1.2e> <5.1.2e @fiom.nl> 5.1.2e

(Adoptievoorzieningen) <5.1.2e@adoptie.nl>

Onderwerp:

Dag allen,

Hierbij de reactie van Fiom op het verzoek van het ministerie om in kaart te brengen wat nodig is om de informatie- en voorlichtingsbijeenkomsten voor aspirant adoptieouders weer op te starten.

We stemmen er graag nader met jullie over af. In ieder geval tijdens het geplande overleg op 25 mei, maar zo nodig op een eerder moment.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Op de hoogte blijven? [Meld je aan voor onze nieuwsbrief](#)

Volg ons op [Facebook](#), [Twitter](#) en [LinkedIn](#)

Kruisstraat 1 5211 DT 's-Hertogenbosch ■ T: 088- 5.1.2e ■ www.fiom.nl
[Bedrijfsinformatie en voorwaarden](#)

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Pagina's zijn geweigerd

1 - 79

5.1.2i

5.2

Logboek oriënterende gesprekken wetenschappers

Doel gesprekken: vanuit wetenschappelijk perspectief bezien of een bredere expertisefunctie van het centrum toegevoegde waarde heeft en ideeën opdoen voor de invulling hiervan.

22/6

buiten verzoek

24/6

buiten verzoek

buiten verzoek

24/6

buiten verzoek

28/6

buiten verzoek

buiten verzoek

29/6

buiten verzoek

buiten verzoek

buiten verzoek

5/7

buiten verzoek

12/7

buiten verzoek

21/7 Gesprek met Fiom [5.1.2e] [5.1.2e] door [5.1.2e] en [5.1.2e]

- bredere expertisefunctie goed idee
- werken al samen met HO-instellingen (zoals HAN: [5.1.2e] RUG, Univ. Humanisiteit: [5.1.2e]). Fiom stuurt ons nog compleet overzcht.
- In 2013 kregen ze opdracht van VWS om een kenniscentrum te worden.
- wat moeizaam contact met ZonMW. Ze willen graag een 'formeel' kenniscentrum worden, via Zonmw.
- meerwaarde kennisinstituut in 3: kwaliteit steun aan doelgroep, *evidence informed* beleid en wetenschappelijke vooruitgang
- VWS-subsidie kwam voort uit proces decentralisatie, contactpersoon [5.1.2e] er lijkt weinig bestuurlijk overleg tussen J&V en VWS over te zijn (?)
- Gemeenten hebben te weinig kennis en aandacht voor goede ondersteuning
- ISS (Fiom Nlse vertegenwoordiger ervan) is enige wereldwijd opererende multilaterale organisatie en daarom zinvolle toevoeging aan netwerk, ondanks enkele negatieve ervaringen bij enkele stakeholders in verleden
- inhoudelijke rode draad Fiom-werk: ontontkoombare keuzes rondom afstaan kinderen, vanuit verschillende perspectieven, van afstammingsvragen tot aan identiteitskwesties
- grootste behoefte aan kennis Fiom bij professionals! Daarom eventuele lectoraten minstens net zo belangrijke als leerstoelen. T.b.v. "Leernetwerk" met landelijke dekking.

9/9

buiten verzoek

10/9

buiten verzoek

buiten verzoek

buiten verzoek

buiten verzoek

buiten verzoek